

REVISTA ORĂŞTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primește.
Abonamentele să plătesc înainte.

Politica foarte rea!

— Greșelile noastre —

Din dreapta *Murășului*, Iunie 1898.
D-le Redactor,

E prea adevărat ceea-ce D-Voastră spuneți, că guvernul unguresc face o politică de nebun prin multele încercări și siluiri de maghiarizare, cum e și încercarea de-a ne maghiara cu timpul toate școalele.

Dar' în același timp, eu mă văd silit să pun întrebarea: oare ai nostri conducători de prin centre, dar' mai ales noi cărturarii, nemijlociți povățuitori ai poporului, de prin sate, facem noi o politică cuminte, cărmuim noi miciile năisoare, luntrițe, ai căror văslaș am ajuns să fi din încrederea poporului, cu destulă înțelepciune, cu destul de departe privire în viitor?

Dați-mi voie, să o spun, dle Redactor, că după cea mai bună credință și cunoștință a mea: nu!

D-Voastră le strigați prin numărul trecut al «Revistei», Ungurilor, recte guvernelor lor: „*Orbi, orbi, orbi!*” pentru că le-a orbit D-zeu de nu văd că fac rău grămadind atâtă durere și ură în sufletele Românilor prin atâtă închidere de școale, dar' iertăți-mi dacă eu, tocmai cetind articoul d-voastre, că vor face școli de stat în *Certejul-de-sus, Bobâlna, Boșorod etc.* — am isbucnit în mine, și plin de amăriuine am intors aceleași cuvinte aspre în contra fraților meu cărturari români din acele sate, unde lumina școalelor noastre se stinge și se aprinde tăciunile străinătății.

Cum adeca' în Certejul cel cu 200 de familii române, cu vre-o 800 de suflete române de-o singură confesiune, apoi în Bobâlna cea cu 240 de familii, cu 1000 de suflete, mai toate române, gr-or. și gr-cat., și în Boșorodul cel cu 300 de familii române, cu 1400 de suflete, — să ne perdem noi școalele confesionale?

Dar' dacă în comune atât de bune, atât de mari, nu ne putem susține școala, cum

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt să se trimită la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăştie (Szászváros).

s'ă mai susținem în altele, cele mai multe, mai mici ca acestea?

E mare rușine pe neamul românesc aceste stări slabe de lucruri! Ear' cărturarilor nostri din aceste comune, preoților și poporului întreg, numai cinste nu ne este!

Ear' dacă cauți mai deaproape după isvorul răului, astă că el zace, durere, în politica cea rea pe care conducătorii poporului o fac în treburile bisericești și școlare în comunele respective.

Se bagă de seamă de pildă, în timpul mai nou, o mare rîvnă a preoților de-a zidă, pe unde bisericile sunt vechi și slabe, (și de acestea sunt doar' cele mai multe), biserici mari și pompoase, cari aproape totdeauna trec peste puterile poporului pentru care se zidesc, și il obosesc oarecum, il storc, încât dacă în același timp îi mai ceri jertfe și pentru școală, nu mai dă, căci nu mai poate da, și atunci vine dl Réthi dela Deva și zice: »dar' nu vă mai faceți gânduri și dureri de cap, »dragii« mei de Români, că eaca vin eu mantuitorul vostru și vă fac eu școală, tot așa de frumoasă ca biserică, pe bani dela »împărație«, numai învoiți-vă; spuneți că nu mai puteți susține și cereți să vă facă statul școală!..«

Si diavolul e aci. Oamenii cred la gură dulce, și se dau legăți, căci nu știu că în cele din urmă tot de pe ei se scot, pe calea dării, cheltuelile și pentru școală cea împăratăescă...«

Eaca de pildă Certejul. Are un preot altfel foarte sărgincios și stimabil, dar' ce-a făcut? S'a apucat cu satul de zidirea unei biserici mărețe, căt nu li-a biruit puterea, care i-a costat cu totul peste 10.000 fl., pe cari ne mai putându-i scoate prin repartiții și contribuiri, au făcut la împrumuturi căt le-au ierat împregiurările, și acum, după 5-6 ani de încordări mari, au o biserică de întrec Săcarémbul și toate satele din apropiere, acuși ca cea mare din Deva, și pe toamnă și așteaptă Arhieul, pe Exc. Sa Metropolitul dela Sibiu, să vie și cu mare pompă să li-o săfărcă.

Cheltuelile cu biserică însă, într-atâtă i-au îngreunat, încât de școală nu-i mai puteai nici vorbă poporului. Au stat cătăva vreme fără școală, ear' acum — »să ne dea împărația, că nu mai biruim!..«

Eată o judecată, o chivernisire, o politică din cele mai greșite, ce se poate face la noi pe terenul bisericesc și școlar!

Ce ne este nouă azi mai ales primejduit, biserică ori școală? Bisericile ni-le închide oare stăpânirea sub cuvânt căsătorie «necorăpunzătoare» ori școalele pentru că nu-i destul de încăpătoare pentru numărul școlarilor obligați a le cerceta?

Si oare prin biserică ori prin școală vrea dușmanul să străbată în mijlocul nostru să ne destrame, să ne potoape?

Lucru prea vădit și prea simțit, că — prin școală!

Așadar spre ce să ne îndreptăm noi mai ales privirile și în jur de ce să ne adunăm toate puterile spre a le propti, spre a le întări contra surpării ce ne vine dela dușman?

Firește că în jurul școalei!

Cel ce lasă să-i scape școală din mână, scăpă cea mai puternică cetățe de apărare a legii și a neamului seu, și mare judecată îl așteaptă înaintea națiunii și în zilele de acum, dar' mai ales înaintea filor și nepoților neamului seu!

Este greșită, foarte greșită, politica de-a ridica azi biserici mărețe prin comune, fără a fi zidit mai întâi școale corăspunzătoare și fără a le fi asigurat pe acestea contra peririi!

Si preotul care va fi făcut o biserică în loc de 10 mii fl., cu căt după grele sfârșări putea să facă, una numai cu 5000 fl., ear' alătura de ea o școală strălucită de alte 2-3000 fl., va fi făcut un lucru cu mult mai lăudat, mai plăcut și lui D-zeu și neamului seu, decât că facea o biserică ca o mănăstire, ear' școală — dată străinului!

Nu vreau, dle Redactor, să atac deloc pe dl preot din Certej, căci aș face un păcat să-i fac vină din aceea, că a zidit o prea frumoasă și măreță biserică, pe care o admiră toți trecătorii, fiind tocmai lângă drum,

în loc frumos, — dar' în durerea vestii ce am aflat prin foia d-voastre, mă întreb și îl întreb totuși și pe d-sa: Cu ce inimă bună, cu ce măngăiere se va întoarce din comuna d-sale Arhieul seu, după ce va fi sfâșiat locașul Domnului, afănd că același popor de 200 de familii care a zidit marea biserică, școală nu are, ci lasă să-i facă „statul“, să-l ungriseze?!

Repet, după a mea părere e rea, foarte rea, această politică, acest fel de chivernisire, a treburilor noastre bisericești și școlare!

Ear' altfel nu se mai putea. După ce poporul s'a încordat și în bani și cu lucru, că de mult, acum îți pare bine dacă la plătirea ratelor la bănci poți aduna căt de lipsă să regulezi datoria, ca să nu ajungi cu biserică sub secuștră ori la dobă, cum avem o biserică secuștrată în jurul Petroșenilor, — și nu cetezi nici să-i mai pomenești și de datorină ceealaltă, și mai însemnată, de susținerea școalei! Si e rău când aici ai ajuns!

Si tot așă căutând prin celealte comune ce cad, vei afia, poate sub alte forme, vina în mare parte chiar în noi.

Preoți români și fraților cărturari de prin sate! Înțelegeți, vă rog, acest glas, acest avertisment al meu, al unui confrate al vostru, cu dragoste și grije pentru viitorul neamului nostru, și feriți-vă de a cădea în greșeli așa de neînțepte, și altă grije punete pe susținerea școalelor, nu ca cei din Bobâlna, Boșorod, Certej, Chitid, Fărădin, Bretea și altele, cari eată pleacă în chip dureros și invadă steagul culturii noastre naționale, în fața steagului culturii străine și neamice nouă, sub care vom peri, încet dar' siguri!

Iosif.

Potopul săptămânii treouute.

Nenorocirile de furtuni și grindină pe care le-am vestit și noi pe scurt în numărul trecut, printre nouăți, au fost mult mai mari decât ar fi putut crede cineva la întâia afare a vestii.

Mai grozav însă decât Ardealul, isbită a fost de potop Ungaria însăși. În nu mai pu-

asternându-mi capul la tine în poală, nu și-am mai povestit sburălniciști...

In vremea aceasta tu ai gătit cununițele. Eu am fost cel dintâi în mijlocul curții că să văd mai bine când le vei arunca pe acoperișul casei. Abia apucam să sosesc și tata ca să aruncăm cununițele să vedem care dintre noi — va mură mai întâi?

In sfîrșit a sosit tata. Tu ai venit cu cununițele și eu m'am apropiat de voi.

Tata și-a luat cununița săcătă pentru el, a aruncat-o pe casă și — cununița acolo a rămas. Apoi ai aruncat tu cununița gătită și și-a astă a rămas pe casă. In urmă mi-am aruncat și eu cununița mea și, spre marea mea bucurie, și a mea a rămas pe coperiș! A mai rămas încă o cununiță — a fratelui Emil. El era departe la școală și nu-și putea arunca singur cununița. Ai aruncat-o tu, scumpă mamă și — cununița lui a picat. Tu ai rămas înmormurită.

— Emil moare întâiul, am zis eu iute.

— Doamne nu ne lăsa! E amără moartea între străini și e prea groaznică durerea părinților nemăngăiați pentru totdeauna, — ai susținut tu, mamă dragă, ear' eu și tata am tăcut îngândurați...

De atunci au trecut ani mulți. Emil trăeste

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Ca visurile 'ntunecate..

— După Heine —

Ca visurile 'ntunecate
Clădirile se 'nsiruesc,
Să singur, învelit în manta'mi,
Tăcut pe trotuar pășesc.

Acuma turnul catedralei
Vestește tainic miez-de-noapte..
Acasă mă așteaptă draga
Cu sărutări, vrăjite șoapte.

Prietenosă luna trece,
Călăuzindu-mi pas cu pas,
Eu mă opresc în umbra porții
Să vesel ii strig »bun rămas!..

»Îți mulțumesc, amică veche,
Că-mi luminaști cu drag pe drum.
Treci mai departe, luminează
Să celorlalți pribegi, de-acum.

Ear' de găsești pe vre-un ibovnic
Ce plângă, singur să nu'l lași,
Ci măngăie-l, precum pe mine
De-atâtea ori mă măngăiaș...«

St. O. Iosif.

La Sânziene.

E preseara de Sânziene.

Lumea din oraș se plimbă pe străzile reținute de-a serii umerale. Obosit de munca zilei eu țin drumul către casă. Pe nesimțire o jale adâncă mă cuprinde. În întreaga mea ființă simt cutremurul unei amintiri, ce vrea să se deștepte.

Mâne sunt Sânzienele!

Amintirea datinei*) din trecut, îmi plimbă ochii pe acoperișele caselor și caută — cununițe, doar' mâne sunt »Sânzienele«. În zadară aștept să văd sosirea sprintenelor copilăriei cu mândrie buchete de sânziene! Ele nu sosesc. Pe acoperișe nu se aşeză cununițe. Trăim la oraș! Si numai acum îmi dau samă de jalea mea, numai acum simt căt sunt de departe de ai mei iubiți — singur în o mare de străin!

Amintiri adormite se deșteaptă în inima mea și eu — străinul — mă perd în farmecul lor. Pe aripiile răslețelor gânduri străbate într-o clipă munți și văi și înflorite câmpii...

*) Ești la noi datina, că în preseara »Sânziene« să se impletească cununițe din flori de sânziene pe care le aruncă pe acoperișul caselor și credința poporului tine că a cui cununiță pică de pe casă, acela va muri mai întâi dintre cei ce au aruncat.

Lângă tine sunt pururea, adorată mamă! Ne-am așezat amândoi pe pragul ușii dela tindă, ca să impletești atât de iute și de frumos, până când eu alegând cele mai încrengătate sănziene își povestesc cu gura plină sburălniciști de ale mele și cumințenii copilărești...

O bună bucătă de vreme știu că măi ascultă cu băgare de seamă, ca să poți ride de ale mele isprăvinici. Deodată eu, cu o mea logică de copil, te-am întrebat, că unde măi pus fratele Emil — »sbiciul cel cu patru coarde«?

— A venit și el acasă pe vre-o căteva zile și nă știut alta decât să ascundă sbiciul cel mai frumos și mai mare, — am urmat eu mâinile.

Indată însă am schimbat tonul și te-am rugat frumos să-mi spui unde măi ascuns Emil sbiciul și — să-mi dai.

Tin minte ca și când acum s-ar fi întâmplat, că tu, scumpă mamă, în loc să-mi dai vre-un răspuns mulcomitor, măi luat în brațe și măi sărutat cu drag. Pare că simt încă căldura sărutului tău... Si pare că și acum văd cu cătă grije și ai șters o lacrimă, esită fără voie din ochii tăi — ca să n'o văd eu și să mă întristez. Dar' eu am văzut-o și

țin ca 29 comitate ale Ungariei, grindina a nimicit aproape cu desăvârșire semnăturile!

Mare și groaznică a fost furtuna cu grindină, ce a căzut în noaptea de 28 spre 29 Iunie n. asupra comitatelor Peșta, Moșon, Šopron, Vas, Zala, Györ, Comarom, Strigoni, Vesprim, Alba-regală, Somogy, Pojor, Neutra, Bors, Hont, Nograd, Ung, Heves, Zemplin și în alte județuri. În 15 din aceste comitate grindina a căzut pe întreg hotarul, nimicind cu desăvârșire roada acestui an! Ceea-ce n'a prăpădit grindina, au nimicit și spălat apele uriașe, ce s'a revărsat ca măriile.

Din statisticile publicate de foile ungurești reiese, că acest potop înfiorător, a dus la sapă de lemn 70.000 de economii, pînă într-o pagubă de 60 milioane florini! Dintre aceștia numai 10.000 au fost asigurați contra grindinei în sumă de 10 milioane fl. Aproape jumătate din Ungaria a fost ajunsă de această certare a lui Dumnezeu!

Conferența băncilor române.

Era o necesitate de mult simțită în cercurile cari se interesau de dezvoltarea organizației noastre economice-financiare, și o dorință exprimată de repește-ori și în publicitate, că conducătorii băncilor noastre să se întrunească la o conferență, pentru a se consulta asupra situației economice și financiare și a conveni asupra căilor și mijloacelor, prin cari să se asigureze dezvoltarea armonică și sănătoasă a institutelor de credit înființate de poporul nostru.

Tinând cont de această necesitate și dorință, precum și de împregiurarea, că cu ocazia festivităților arangate din incidentul aniversării morții metropolitului Șaguna se va întâlni în Sibiu un număr mai mare al fruntașilor nostri din toate părțile terii, dl Parteniu Cosma, directorul institutului «Albina» a convocat pe 25 Iunie st. n. și zilele următoare o conferență a directorilor institutelor noastre de credit, cu scopul ca reprezentanții acestora să se consulte asupra mai multor chestiuni ale serviciului tehnic și administrativ al băncilor, referitoare la uniformitatea și corectitatea contabilității, la evitarea concurenței păgubitoare și a daunelor provenite din informații insuficiente, la stabilirea măsurii în care băncile să se folosească de credite de reescampt, la reducerea intereselor după împrumuturi și la alte mai multe chestiuni de interes vital atât pentru bănci cât și pentru clientela lor.

In urma acestei invitații au sosit în Sibiu la 25 Iunie 61 reprezentanți a 52 institutelor de credit. Conferența s'a întâlnit în orele postmeridiane în localitățile casinei române, unde — după un potrivit discurs de deschidere al convocatorului — ea s'a constituit sub persidiul dlui Part. Cosma, și după ce a

acum lângă tine și cununia prevestitoare de moarte s'a veștejtit.

Acum ear' suntem în preseara de Sânziene.

Acasă ear' vei face cununie, scumpă mamă. Una va fi și pentru mine. Și de-o fi să pice cununia mea, gânduri chinuitoare te vor stăpâni, căci »e amară moartea între străini...«

Si ear' vei suferi. Inima ta în nemărginită ei iubire tresare la ori-ce adiere, și plâng și rîde, e inima de mamă!

Si eu scumpul tău copil, departe de tine, nu cutesc să-ți trimit nici un cuvânt de mângăere. Stiu că cercând să te mângăiu ai suferi mai mult, căci ai vedea că înțelegădu-te, sufer și eu alătura cu tine.

Respectul suferințelor tale și suflarea iubirii fără hotar, tmi stinge luminarea...

E noaptea târziu și eu mă culc cu gândul la tine, pururea adorată mamă! Victor...

Cântul priveghitoarei. Un Neamț învăță, cu numele Beichtstein, care se ocupă mult cu limba paserilor, spune că cântul priveghitoarei este următorul:

Ti-u-u, Ti-u-u, Ti-u-u
Speti tocua Tio-tio-tio
Tcuo-țcuo ță-ță-ță
Cuororciu-ță-pipist cui
To-to-to-to-to-to-to-to-to-to
Tirroding.

acceptat de basă obiectele înșirate în convocator, a exmis o comisiune pentru studierea și pregătirea substratului desbatelor.

Această comisiune, din care au făcut parte — afară de biroul conferenței — Domnii: Dr. N. Oncu (»Victoria«), Dr. I. Mihu (»Ardeleana«), Dr. T. Mihályi (»Someșana«), A. Cosma (»Silvania«), Il. Trăilă (»Oraviceana«), P. Barbu (»Murășana«), I. B. Hodoș (»Patria«), Dr. I. M. Roșu (»Luceafărul«) și N. P. Petrescu (fil. »Albinea« Brașov) a lucrat în ziua următoare cu începere dela orele de dimineață și convenind în deplină înțelegere asupra obiectelor per tractate, a ales referent pe dl Dr. I. Mihu și a prezentat prin acesta elaboratul seu în plenul conferenței, care s'a întâlnit la orele 5 p. m. și după o desbatere amănuntită și serioasă, a primit — cu unele întregiri — toate propunerile comisiunii.

Desbaterile conferenței, la cari au participat cele mai valoroase puteri ale institutelor noastre financiare, s'a distins prin o deosebită obiectivitate, seriositate și armonie, și au fost atât de instructive pentru membrii conferenței, încât abstragere făcând dela hotărârile salutare, deja în sine au format un căstig mare și real pentru dezvoltarea și înaintarea organizației noastre economice-financiare.

Necesitatea și importanța conferenței, și folosurile ce le va aduce pentru cercuri largi, iese cu atât mai mult la iveală, dacă vom apreția rezultatul final al desbaterilor, enunțat cu vot unanim și în deplină armonie.

Principiile de interes mai general, asupra căror s'a unit reprezentanții băncilor noastre sunt următoarele:

S'a aflat de lipsă și de folos, ca eximii băncilor reprezentate la conferență să se întâlnească din când în când pentru a discuta situația economică și financiară și a combina măsuri potrivite și uniforme pentru a promova dezvoltarea solidă și administrarea corectă a institutelor noastre de credit. Pentru studierea situației, pregătirea materialului de discuție și pentru convocarea conferențelor s'a instituit o delegație în persoana dlor: P. Cosma (»Albina«), Dr. N. Oncu (»Victoria«), Dr. I. Mihu (»Ardeleana«), Dr. T. Mihályi (»Someșana«) și I. Brut Hodoș (»Patria«).

S'a constatat necesitatea înființării unui organ de cuprins pur economic-financial, editarea unui Anuar al institutelor și pentru asigurarea exactității depline a contabilității și înlesnirea controlului în mersul afacerilor, instituirea unui specialist, care, provizor cu instrucțiunile necesare, să cerceteze din când în când băncile.

De importanță deosebită pentru cercurile largi, cari formează clientela institutelor noastre, este înțelegerea luată cu privire la reducerea etalonului de interes la minimul posibil.

In fine mai este de amintit, că conferența a acceptat principiul, ca băncile să se restrângă după posibilitate la înțintul care gravitează spre centrele unde se află sediul lor și în cas de abateri dela acest principiu să se servească reciproc cu informații asupra clientelii.

Enunțarea acestor principii sunt rezultatul real al conferenței. Importanța lor este evidentă și dacă — ce nu ne îndoim — se vor și realiza, fără îndoială vor contribui mult la consolidarea organizației și dezvoltării noastre economice.

Deasemenea reprezentă un căstig real și schimbare de vederi ce a urmat încă și asupra mai multor altor chestiuni economice de mare importanță, cari au fost recomandate atenționii delegației exmise și a căror realizare va deschide în viitor terene noi lucrări noastre economice.

Conferența s'a încheiat cu o disertație foarte instructivă asupra nouului proiect de lege despre Asociația economice și industriale de credit, cari ating de aproape interesele băncilor noastre și le impun diferite măsuri de precauție. Expunerile presidentului în această materie au ilustrat aceste noue institute financiare din toate punctele de vedere și au precisat înținta ce trebuie observată în fața lor de institutele noastre.

Reprezentanții băncilor au părasit această primă conferență, pe deplin mulțumiți cu re-

sultatul ei, și înzestrăți cu multe și prețioase cunoștințe noi, de cari vor putea usa cu folos în cercul lor de activitate.

Ei despre ei.

Sărăcia ce s'a răversat peste țară săptămânilor astea prin potopurile de grindină și ape, fără ca să poată fi dat un ajutor oarecare marei multimi nenorociți, — îndeamnă pe „Magyarország“, foaia cu trecere între Unguri, să scrie un articlu asupra acestei sărăcii, făcând totodată critica guvernelor ungurești, cari folosește tot timpul de pace numai în umblarea după potcoave de cai morți, după prostii, nu să se îngrijească pentru vremurile grele ce pot urma în orice zi. Eată ce zice între altele numitul ziar la 1 Iulie:

„In patria noastră sărăcia este generală (adecă pretutindenea). Domnii ministri pensionați nici nu visează de-așa ceva. Nici deputații bancheri. Măcar că așa-i adevărat, cum o spun. Sărăcie e pretutindenea.

„Astă e roada hăbăuciei de 30 de ani (înțelege: a domniei ungurești ce conduce ea de 30 de ani țara în chip hăbăuc). De nu-i astă hăbăucie, apoi ce e?

„Acea centralisare (adunarea la un loc într'un singur punct, la o mână anumită, a tuturor frânelor de cărmuire, economice și politice ori culturale), centralisare care a adunat la un loc totul: stăpânirea, puterea, banii, condițiile de trăit toate. Capitala și provinția (orașul de frunte, Pesta, și țara încolo) ca și cum ar fi două emisfere, dar fără învertire. Pe una îl înclăzește într-o soare, pe cealaltă orbecă într'o noapte nesfîrșită!..

Jertfele potopului de pe Valea Geoagiului.

Stirea dată de noi în numărul treceut despre nenorocirea de pe această vale, așa precum o auzisem dela unii oameni de pe acolo, trebuie să o îndreptăm în unele părți, respective să o dăm încă și mai îngrozitoare!

Cei 7 oameni înecați afară de pârâintele Onea, n'au fost toți laolaltă cu preotul, ci numai doi din ei, ceialalți au fost prinși prin alte părți ale satului și potopiți. Numărul însă rămâne, băse mărește chiar, precum să va vedea mai jos. Ear' tinérul Onea scăpat pe «ursoaia» teascului, n'a fost preotul Onea cel tinér, ci fratele seu: învățătorul Onea, tot fiu al preotului bîtrân Onea. Atât ca îndreptare a stîrii.

Dl Nicolau Todea, teolog absolut, din Balșa, aproape de locul sinistrului, descrie în «Gazeta Tr.», după cele ce a văzut și a aflat, în următorul chip grozava înțemplantare:

„Hotarele comunelor: Glod, Nădăștie, Almașul-mare, Poiana, Brădet și Techereu au fost cu desăvârșire distruse de potopul, ce a sevîrit asupra lor. Pe lângă ploaia torențială, grindina, ce a rămas netopită până în ziua a două, a nimicit întreagă recoltă bietilor economi. În urma aceasta păraiele au crescut și plecând la vale, s'a format riuri, cari au spălat tot ce au întâlnit. Atât au fost de groaznice aceste ape, încât nimic nu a putut resista în calea lor. Case, șuri și alte edificii, ce au fost asezate pe șes, toate au fost nimicite.

Vieți de oameni au căzut jertfă! În Almașul-mare preotul Ioan Onea cu alți doi oameni, ce erau ocupați cu stoarcerea uleului, s'a înecat.

Sofia adjunctului notarial D. Costea, de la Almășul-mare, care se duse abia cu 2 zile înainte în afaceri economice la Almașul-mare, a fost găsită, răpită și dusă de valuri la distanță de cățiva chilometri pe hotarul comunei Glod, înecată.

Un frate al numitului adjunct not. și ofică adoptivă a dînsilor, încă s'a înecat.

Pe hotarul comunei Techereu s'a aflat o femeie înecată.

Prin comuna Balșa oamenii au văzut treând pe apă un băiat mic înfașiat, și un bă-

bat învelit într'un straiu, pe care, bolnav fiind, se vede că apa l-a luat din pat.

Intr'un pat treceau pe apă asemenea doi copilași.

Patru boi înjugați s-au văzut trecând, de cari se vorbește că i-ar fi dus apa până în Murăș, distanță de peste 30 chlm. până acolo.

Prin comuna Techereu, Poiana și Almășel, oamenii au scăpat pe coperișul caselor, cari au mai rezistat valurilor.

Vieți de oameni s-au stîns mai multe, până acum însă nu să știe numărul lor.

Peste tot locul plânsete și tăguiri auzi, ochi scăldăți în lacrimi întâlnesc și fețe triste și desparate observă.

„Ne-a băut Dumnezeu!“ zic cu toții.

Da, ne-a băut Dumnezeu, dar poate și pentru păcatele noastre! Prea ne-am uitat de Dumnezeu, prea mult călcăm poruncile lui, prea mult ne urim unii pe alții și prea puțin suntem cuprinși de dragostea creștinească!

Politica lui „Hunyad“.

Pe-un Țigan îl prinse o vreme urâtă în cîmpul deschis. Ploua și fulgera și trăsnia, de sgudua pămîntul. Țiganul tără adăpost s'a dat iute lângă o căpiță de fén, și, de frica trăsnetelor, și-a băgat capul în căpiță, rămânindu-i firește tot trupul afară; dar fiindcă cu ochii închiși și cu capu 'n clacie nu mai vedea grozăvenia de pe-afară, Țiganul a prins »coraje« și filosofând în felul seu, a zis: »Așa! Acum poti Doamne tot trăsnii și fulgerul..«

Un Român care se adăpostise în cîmpală parte, colindind poala clăii asupra sa, auzind pe Țigan, s'a ridicat și-a mers încetinel până aproape de »viteaz«, și mi-l-a șters odată sdrăvan cu bâta pe dinapoi

»Aoleo!« a răcnit nemesa odraslă a lui Faraon, îndesându-se mai tare în căpiță, »dar tu Doamne cum de nu te pricepi la o glumă îngănească?..« *

»Hunyad« din Deva răspunzând scriselor noastre din Nrul 24, unde l-am întrebat ce impresie i-a făcut vorbirea generalului muscătesc Komarow la Praga și întărirea potopului slav esită așa de viu la iveau la acolo, — ne spune că:

»noi am primit cu dispoziție de tot veșelă așa de așa vorbire...«

adecă, mă rog, acea vorbire a Muscalului, care chiar și pe cele mai înalte cercuri politice din Viena le-a isbit așa de mult, încât consiliul ministerial din ziua următoare, presidat de însuși M. S. Imperatul, s'a ocupat de dînsa, și de care săptămâni întregi n'au avut liniște nici ziarele din Pesta, — acea vorbire a fost pentru politicii profunzi dela Deva un fleac, pe care l-a primit cu dispoziție de tot veselă... care adecă le-a făcut cel mult haz, ca o copilărie ridiculă.. ear' într'un loc o numește: »un fir de păiu subțire, pe care Komarow l-a întins drept funie (foarte delicat).. Red.) măntuitoare Slavori...«

Ei bine, dacă purtarea lui Komarow a fost numai așa o »funie« de paie de care să se prindă Slavorii, ce-a fost atunci telegrama cea gravă și îmbărbătătoare a Președintelui Academiei rusești din Petersburg, Principe din familia împăratescă rusască?

Si astă tot »funie« de paie a fost, ori lanț de oțel pentru naia speranțelor slave?

Mai jos apoi ne spune nouă că să nu ne facem griji pentru ei, pentru Unguri, »căci pe când se va forma acea unire frătească slavă, până atunci Ungurul are vreme să se prefacă într'o națiune tare, dacă peste tot oare-care națiune va ajunge aceea«..

„Szászváros“ dela noi publică și el un sir mai lung de meditații asupra sărbătorilor dela Praga. Recomandăm lui „Hunyad“ să cetească și el, mai ales articolul dela 2 Iunie.

Si „Szászváros“, despre care o recunoaștem că, deși nu totdeauna, dar adeseori, judecă mai obiectiv, mai drept, lucrurile, are cu totul alte păreri despre viitorul chestiei slave,

„Hunyad“ crede că atâtă vreme mai trebuie până la întruparea ideilor panslaviste, încât până atunci Ungurul „are vreme“ să se prefaçă într-o națiune tare (înțelege; are vreme să maghiariseze și pe Români și pe Slavi în Ungaria), ear „Szászváros“ scrie par că anume răspunzându-i:

„Pe cei ce astfel gândesc (că panslavismul e un lucru cu neputință) le aducem aminte de unitatea germană întrupată faptic. Nemții încă trăiau în diferite state de sine stătătoare, și înainte de asta cu 40—50 de ani și despre Germania scriau și vorbeau în Europa, că nu e decât o „națiune geografică“. Dar' eată, un răsboiu victorios a fost de ajuns ca să întrupeze dorința ce trăia în inimile...

„Ceea-ce doresc 70—80 milioane de oameni, aceea foarte ușor să poate intrupa“...

Vorba asta din urmă e spusă anume despre cele 70—80 milioane de Slavi!

Că „Hunyad“ judecă mai sub lumina adevărului ori „Szászváros“, e ușor de întrevedut.

Nu mai lungim vorba. Cetind profundele filosofări patriotice a lui „Hunyad“ dela Deva, cine nu-și aduce îndată aminte de filosofarea Tiganului care văzând fulgerele în jur de sine, a închis ochii, și-a vrăit capu 'n căpăta de fén și primia și el „cu dispoziție de tot veselă“ furtuna din jur de sine!?

Răsboiul

Spaniolii biruiti!

Spaniolii au îndurat în zilele acesta o cruntă înfrângere, în lupta lor cu cetezatorii Americani.

Grosul flotei spaniole, sub comanda admiralului Cervera, a fost nimicit! Lupta s'a dat în 3—4 Iulie n. la Sant-jago, și corăbiile spaniole de răsboiu au fost parte aprinse, parte scufundate, parte prinse.

După o telegramă din Londra, au căzut în prisoare americana: 700 de ofițeri și 1600 de soldați, — ear' omorâți de gloanțe sau scufundăți, au perit 300 de spanioli și 1600 de răniți.

Comandanțul flotei americane generalul Sampson, și soldații sei biruitori, capătă 170.000 dolari cînste, pentru prinderea și zdrobirea cu atâtă vitejie a flotei spaniole.

Insuși Cervera, comandanțul flotei spaniole, a căzut pris de Americani!

Din Madrid să vestește, că între grelele imprejurări ce încearcă țeară, Regina regentă s-ar fi depărtat în secret din oraș, și poate a părăsit de tot țara, unde e teamă de revoluție contra Tronului!

CORESPONDENȚĂ

14 Iunie v. în Balomir.

Balomir, Iunie 1898.

Dle Redactor:

Primind ordinul preaînalt al Exc. Sale Arhiepiscopului și Metropolitului cu privire la serviciul d-cesc pe ziua de 14 Iunie v. a. c., inteligența din Balomir s'a pregătit a face pe ziua numită un frumos program sărbătoresc, care s'a și înălțat în următorul mod:

Duminecă în 14 Iunie v. după serviciul divin, s'a cedit trumoasa cuvenirea primită, dela Consistor și alcătuitor de meritul asesor consistorial Z. Boiu, care cuvenire a fost ascultată la noi de poporul întreg cu mare luare aminte, ba am văzut pe mulți buni creștini și Români, vîrsând lacrimi la ascultarea șiруlui lung de merite nemuritoare ale marii Archiereu!

După cetearea vorbirii a urmat parastasul final de față întreg poporul cu prunci cu tot! După parastas a urmat și o cuvenire bine simțită a preotului local N. Suciu, arătând pe scurt cuprinsul sărbătorii de astăzi care ne e o adevărată sărbătoare din cele mai însemnate! După aceea a urmat și o pomană luând parte întreg poporul, ba și unii străini din comunele vecine. Această pomană a fost dată de harnicul nostru preot N. Suciu pe cheltuiala proprie în amintirea nemuritorului Archiereu Andrei Saguna.

De bunul D-zeu ca rugăciunea și pomenearea puse pentru marele Arhiepiscop să fie bine primită înaintea Tronului ceresc, în asemenea cu jertfa lui Avel. Tot asemenea și acea persoană, care știe înmulțit talantul la casul de lipsă între fiili sei, să afle ușurare sufletească la părintele ceresc.

Astfel, dle Redactor, poporul din Balomir deși e un popor mic la număr, dar' mare în credință, a făcut ce s'a cuvenit pentru un scop sfânt românesc, și ca și altă-dată, aşa și acum, nu s'a retras dela o datorință și dorință sublimă a neamului nostru.

In numele întreg poporului:

Ioan Balomir,
inv. și not. al com. par.

Invitare de abonament.

Cu 1 Iulie st. v. invităm pe toți amicii și sprințitorii singurei foi române în acest mare comitat românesc, la nou abonament pe jumătatea a doua a anului de față, la

„Revista Orăștiei“.

Domnilor abonați cari ne resteză cu prețul pe jumătatea întâie, li să va opri foaia în curând.

Prețul de abonament la „Revista Orăștiei“ este:

Pe patru luni . . . 1 fl. — or.
Pe jumătate de an 1 „ 50 „
Pe un an întreg . 3 „ — "

NOUTĂȚI

M. S. Impărăteasa-Regină Elisabeta a noastră este bolnavă. Inima și nervii îi sunt slabite.

Regele Carol al României, după cum s'a statorit acum, va pleca la Petersburg în 12 Iulie și va sosi în reședința Tarilor în 15. Se fac mari pregătiri pentru primire la hotările rusești. Principele de coroană Ferdinand, însoțește și Alteța Sa pe Rege.

Ferdinand, Prințul Bulgariei și principesa Luisa, au sosit în 6 Iulie seara la Sinaia, pentru ca să facă vizită, în scurtă vreme a două, părechii regale române. Deși e o vizită de curtoasie, totuși i-se ascrie și însemnatate politică, mai ales că ea se face chiar acum în preajma vizitei la Petersburg a Regelui Carol.

Concert în Orăștie. Tinerimea studioasă din Orăștie și jur învita cu toată onoarea la Concertul care arangiază Duminecă în 17 Iulie n. c. în hotelul la „Leul de aur“ (Csosz). Începutul la 8 ore seara. Program bogat, cântat de corul tinerimii. După concert, joc!

Al III-lea ajutor al „Reuniunii rom. de înmormântare din Orăștie“, s'a dat în 1 Iulie n. răposatului membru al „Reuniunii Dănilă Stanciu, din Orăștie, mort în acea zi. Următorii sei au primit ajutor de 45 fl. 75 cr.

Trenurile cele mai repezi. Firește că în America numai pot să fie. Acolo între Filadelfia și Atlantic circulează un tren, care face pe cias 110 kilometri. (Cei 89 kilometri dintre Filadelfia și Atlantic îi trece în 48 minute.) Având în vedere că în alte părți de lume, și și pe la noi, trenurile cele mai repezi merg cel mult 70 kilometri pe cias, — trenul american numit, și totuși cu foarte mult mai repede ca acestea!

Reuniune română de cântări în Seliște. Duminecă în 21 I. c. s'a dat în Seliște (I. Siliu) un concert de cătră corul mixt compus dintr-o inteligență și meseriașă, sub conducerea harnicului înv. I. Crișan. Toate punctele din program au fost executate cu acurateță și toate au trebuit să fie, în urma aplauselor neîncetante, repezite. Cel mai însemnat punct a fost duetul cântat de d-șoarele Octavia Dessean și Maria Bucișan acompaniate la pian de cătră d-soara Letitia Calefariu.

In urma reușitei strălucitoare a acestui concert, în timpul cel mai scurt Seliștea va avea, pe lângă alte Reuniunii, și o Reuniune de cântări, care va ridica și mai mult vaza acestei comune.

Lemn ce nu ardă! Vezi asta ar fi ceva! Să afle cineva chipul prin care să poată face lemnul să nu ardă! Si lucrul acesta a fost descoperit! In Londra s'a constituit nu de-

mult o societate pe acțiuni, care să pregătească și să vândă lemn scutit de puterea focului! Meșteșugul să întraceea, că prin o presiune (apăsare) foarte mare, făcută în întocmire anume, să scoate umezala din lemn și apoi pe cale chimică se satură lemnul cu ceva murătură pregătită din săruri anume, prin ce să preface într-un corp foarte respingător de foc. Încercătorii și-au pregătit lemn de acesta și au zidit cu el o căsuță mică, ear' lângă ea una de lemn obicinuit. Cestei de lemn obicinuit i-au dat apoi foc în partea dinspre ceealaltă, de tot aproape, și ceasta a ars de tot, pe când cea din lemn pregătită contra focului, a rămas de tot neatinsă, n'a prins flacări deloc.

Ca această descoperire foarte prețioasă, să ajungă și o adevărată binefacere pentru omenire pretutindenea, să recere numai ca inventatorii ei să afle chipul de-a putea pregăti lemnul sără prea mari cheltuieli! De cătă spaimă să ar cruta omenirea și de căte pagube și nenorociri!

Examenele în Hațeg. Ni-se scrie: In 28 Iulie a. c. s'a ținut examenul la școala noastră din Hațeg. Resultatul în toate clasele foarte bun ne-a încântat și servește spre laudă dlor învățători cari prin buna aplicare a cunoștințelor lor metodice, știu să facă folos națiunii.

Mult ne-a încântat sporul din școala de fete, cu multele și frumoasele lucruri de mână pregătite de copilărie, fiind care de care mai frumoase, și arătând zelul și dibăcia mânăilor gingeșilor copile date sub îngrijirea harniciei învățătoare Eugenia Pop.

A. B.

DI Valeriu Popovici, fiul lui Bucur Popovici din Hațeg, a fost promovat de Dr. în științele naturale la facultatea din Paris. — Sincerile noastre felicitări!

„Reuniunea română de cântări și muzică din Lugos“ învita la Concertul poporul împreunat cu dans, ce se va aranja din incidentul adunării constituante a despărțimentului „Astrei“ la 11 Iulie n. c. (S.-Petru în grădina otelului „Concordia“).

Publicații. Magistratul aduce la cunoștință publică, că registrul de repartarea dării, clasa a III-a, este expus spre vedere publică la oficiul de cassă dela 4—19 Iulie n. c. și eventualele recursuri pentru îndrepătări se pot înainta în termen de 15 zile la adresa magistratului.

Despre alegerea de notar la Ruși, înțemplată nainte cu vre-o 3 săptămâni, ni-se scriu lucruri foarte urite, atât despre silnicile și înfricările și corumerile celor cu puterea în mână, cât și despre tinuta celor ce ar fi avut să conducă poporul ca să se poarte mai bărbătește și mai românește. Pe lângă primari și jurați, chiar și preoții și învățători erau în tabăra străină și dușmană neamului românesc. S'a denumit (nu ales!) un Jidan. Vom publica o corespondență în numărul viitor.

Examenul la Asilul român din Orăștie.

Duminecă trecută, în 3 Iulie n., după serviciul divin s'a dat examenul cu elevii și elevile dela asilul nostru confesional rom. din Orăștie în prezența unui public numeros. Au fost la acest examen 43 copii și 48 copile, cari de cari mai... mici.

Seria examenelor s'a început cu rugăciuni, apoi s'a trecut la exercițiul corporal, la unele cunoștințe generale și speciale din Istoria naturală, despre animalele de casă și cele sălbătice, la recitarea de istorioare morale și poesii, la cântări potrivite minții lor fragede, la dexteritatea întră clădiri technique cu cuburi, scuburi, treiunghiuri, trapeze, etc., la împlinirea diferite cu fășii de hârtie, la alcătuirea de scaune, mese, case și turnuri din neluțe mici și boabe de mazăre, apoi la diferite jocuri de copii împreună cu cântec, și altele. Resultatul obținut din cele înșirute ne-a mulțumit pe toți pe deplin și auzai des șoptindu-se printre ascultători că — „mult plăteste așa o școală!“ Dar' o dovedă și mai bună, că asilul nostru stă la culmea chemării sale, ba că a trecut totarele unui asil permanent, ne este mărturisirea instrucției dela asilul ordinat maghiar din loc, care nu se putea din destul mira de sporul ce l-a aflat întrupat în tinerele mlădițe dela asilul nostru.

Fiind deci spre laudă și încuragiare pe vîtor instrucției noastre *Lucreția Eli*, și răsplătit să fie ostenelele acelor, cari sprijinesc și propăsire interesele acestui asil.

După sfîrșitul examenului, fiecărui băiat i-s-a dat căte 4 bani, ca „premiu“...

Mai însemnăm, că examenele au fost conduse pe rînd cu multă bunăvoie de rev. domn. protopop *V. Domșa*, dl *C. Baicu*, și dl *Ivan Mihaiu*, care s'a arătat mulțumit cu cele aflate aci.

CHESTII ȘCOLARE

„Statul învățătoresc poporul

în oglinda timpului modern“.

Lucrare premiată de „Allgemeine Lehrer-Zeitung“ (Urmare din nrul 22).

VI. Una dintre cauzele desconsiderării învățătorimii zace în lipsa de simb cătră rang și autoritate. E ceva extraordinar: deși în Ungaria să aflu 26.500 învățători, totuși nu reprezintă în societate o clasă în adevăratul înțeles al cuvențului și nici mândrie, ambițiune cătră chemare nu s'a desvoltat la ei în așa măsură, precum ar fi de lipsă să se fi desvoltat!

Cunoaștem mândrie militară, mândrie ne-măscă, arhitectonică, popescă și mai multe de acestea, dar' mândrie învățătorescă (nu e a să cufunda cu îngâmfarea magistrului de școală!) nu cunoaștem, deoare ce învățătorimea uicări până acum nu e organizată.

Invățătorii de altcump o iau în nume de rău, dacă la „academici“, în a căror ochi omul începe numai la civile academic, — învățătorul și zilerul sunt socotiti aproape într'un rang; să supără, dacă-i plătesc numai cu „învățător“ și de sigur își bagă mâinile în sin să suferă umilirea nemeritată; unii să apără în contra acestei umiliri, încât pot, dar' ca toti să sară în contra acestora, până acolo nu se pot ridica.

„E un lucru cunoscut în genere“, scrie *Wanderer* la 1851, și de atunci nu cu mult e mai bine, „că nu e popor mai slab și mai servil, decât mulți învățători (germani).“

Unii sodali de croitori ori învățători de alti măestri au mai multă mândrie de rang și valoare proprie, decât în unele locuri un duțen de învățător!

Cu asemenea amărăciune să pronunță *Dies-terweg*: „Nu în număr mic sunt între învățători de aceia, cari atâtă sunt de cufundați, că și cugetul de o vieată de sine stătătoare, viație și liberă să perdut din ei până la cea mai mică urmă.“

La aceasta să mai adauge și discordia dintre învățători, și lipsa de colegialitate. În orase nu arareori să desface învățătorimea în partide, cari să luptă una cu alta și-si descopte unei alteia toate slăbiciunile, și o tac aceasta nu între ei, ceea ce ar fi foarte la loc, ci în public! Sunt și învățători, cari să nu se susțină și descopte și resări toate scăderile colegilor lor, în loc de a-i apăra, dacă astăzi și-a cedat în public! Sună și învățători vaza, însă de celea mai multe ori ajung contrarul, fiindcă de multe ori străinii iau în apărare pe cel atacat, deoare ce țin de lucru urios, ca un coleg să defaime pe celalalt. Ear' dacă unul sau altul dintre colegi, mai silitor fiind, își eluptă odată ceva, ceialalt nu știu ce să facă, ca să-i micșoreze meritele, pe când acelea întrădevă ar

Mai departe nu trebuie să lăsăm ne atinsă nici acea împregiurare, că unele scăderi ale învățătorimei nu sunt altceva, decât urmările naturale ale unor stări de lucruri la cari învățătorimea nu are nici o vină, pentru ce deci, acelea nici nu trebuie atribuite lor. Nu totdeauna fac cei chemați aceea, ca să șureze sau măcar să le facă putincios învățătorilor căstigarea virtuților de lipsă; ba nu arareori le îngreunează chiar!

(Va urma.)

FEL DE FEL

N'are minte!..

Soacra cătră ginere, după 4 luni dela nuntă: Așa! I'ai și aflat greș la biata! Bine, ce nu-ți place adeca de densă?

Ginerele: Auzi d-ta, soacră, iacă ţi-o spun verde: femeea aceasta n'are nici o schință de minte!

Soacra: Asta o fi: eu încă i-am spus vorba asta, încă atunci când mai întâi mi-a pomenit că vrea să te iee pe d-ta de bărbat!..

*

Ionel, după-ce-a măncat o bătaie eară pentru oare-cari strengări de-ale lui, — întrăbă pe tatăl-seu?

— Tată, d-ta ești dară orfan?

— Da, eu fiindcă n'am părinți, pot zice că sunt orfan.

Ionel: Ce bine-i de d-ta, că n'are cine te bate!..

Din public.

— Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacționea nu primește răspunderea. —

Hateg, 20 Iunie 1898.

Onorate dle Redactor!

In rapoartele ziaristice despre decursul adunării generale a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român” dl T. V. Gheaja, protopop gr.-or. pentru toastul ținut în onoarea d-lor Muzsnai Béla, primar, și Lenkes József, căpitan de poliție, a fost atacat fără motiv, fiindcă dl Tit V. Gheaja a fost însărcinat de cătră comitetul arangiator a toasta pentru șefii administrativi, prin urmare dumnealui i-a fost impus a ridica toast pentru sus numiții, cari au participat la banchet în calitate oficială.

Tinuta românească dl T. V. Gheaja până în prezent a fost în continuu corectă, deci atacarea reputației sale românești este nedreaptă.

Toastul ținut de d-sa a fost din partea ascultătorilor rău interpretat, căci d-sa nu a afirmat, că sus numiții domni ar fi caractere de mărgăritari, ci a zis numai, că „cine poșede încredere mai mari, acela cu drept cuvenit se poate mândri”. Expresiunea de „caractere mărgăritare” a fost numai o formă retorică, dar nu s-a referit la nime.

Când constatăm acestea, Vă rugăm să binevoiți a primi expresia deosebitei stime, ce vă păstrăm.

Comitetul arangiator.

„ARDELEANĂ“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACTII IN ORĂSTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depunerile: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000. (293) 15—

Institutul face următoarele operații, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depunerile, dela particulari cu 5% și cu 5½%, ear' dela corporații culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arrendează și exarendează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijloacește operații, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în bioului institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcția.

Mulțumită publică.

Din incidentul înmormântării vîrului meu George Holtrich și a familiei sale, au binevoită a colecta dnii Albert Graef și Iosif Dörner suma de 52 fl. 40 cr., care sumă mi-au predat-o mie spre acoperirea cheltuielilor, ear' dl Dr. Stefan Erdélyi a exoperat atestatele de necropsie pentru toți 5 fără nici o pretenție. S'a dat mai departe pentru același scop din partea dlor George Brassai și Ioan Roth, măiestri măsari, căte un cosciug, ear' dl Carol Müller, hotelier și Eduard Wagner, spediteur au dat caii lor la carul mortuar, spesele pentru al treilea car funebru dela societatea »déli szomszédság« în sumă de 2 fl. 50 cr. mi-s'au înapoiaț prin dl Stefan Megyaszay, curatorul prim al sus numitei societăți.

Din suma mai sus amintită s'au spesat pentru înmormântare 32 fl. 80 cr. Din restul de 22 fl. 10 cr., lângă care voi mai adauge și din al meu ceea-ce va fi de lipsă, voi lăsa să se ridice pe mormânt, în amintirea răpoșătilor, o peatră spre aducere aminte.

Cu acestea cuitez publice binevoitoarele ajutoare arătate mai sus, și aduc cea mai teribile mulțumită marinimoșilor donatori.

Orăștie, la 6 Iulie 1898.

Eduard Hartwich,
tinicher.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbu.

Szám 187—1898.
kir. végreh.

(353) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróságnak. 3565 polg. 1898. számu végzése folytán Dr. Moldován Szilvius Szászvároson ügyvéd által képviselt Tanase Sintioana kudsiri lakos foglaltató javára Mariutz Iuon kudsiri lakos ellen 29 frt 49 kr. tőke, ennek 1897. évi október hó 10-ik napjától járó 5% kamatai, eddig összesen hátr. 15 frt 46 kr. és árverés kitüzesi 1 frt 90 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégtítési végrehajtás alkalmával birólag lefoglalt és 450 frtra becsült sertések, ökrök, tehenek és borjukból álló ingóságok, nyilvános érverés után eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróságnak VI. 11/2 1898. polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén Kudsiron adós lakásán leendő eszközösére 1898. évi juliust hó 18-ik napján délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csak készpénz mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szesint lészen kifizetendő.

Kelt Szászvároson, 1898. évi juliust hó 10-ik napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACTII

Primește depunerile spre fructificare sub următoarele condiții:

1. Depunerile făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depunerile făcute de particulari cu anunț de 3 luni cu 5½%.
3. Depunerile făcute de biserici, școale, corporații culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permitență starea cassei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin societate.

Regulamentul special pentru depunerile, la cerere se trimite ori-și-cui gratuit. Depunerile, ridicările și anunțările se pot face și prin postă și se rezolvă cu reîntoarcerea ei.

(291) 12—

DIRECȚIUNEA

„Cassei de păstrare în Mercurea“

SOCIETATE PE ACTII

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi înșe onoratelor comitete bisericești și școlare din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoase școli din comunele Romos, Romoșel, Balomir, etc. In Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc., ear' acum am în întreprindere biserica din Beriu și cea din Căpuri-Surdur, și alte edificări.

Recomandându-mă binevoitoarei atenționi a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 5—

Nicolae Părău,
edificător, în Orăștie.

Baie de aburi, basen și vane în Orăștie.

= Strada Ferăriei 8. =

Proprietatea d-lui S. Birthler.

Încălzire centrală! Cea mai mare eleganță și comoditate!

Cea mai mare curătenie! Arangiament pentru toate trebuințele!

Prețuri ieftine!

În baie se întrebuintează numai apă de riu strcurată!

Toate conductele (aparatele), pentru a fi asigurate contra ruginei, sunt făcute din aramă roșie! Fiecare vane e provizată și cu un douche!

PRETURILE BĂILOR:

Abonament pentru 12 băi de abur	5 fl.		0 baie singuratică de abur	50 cr.
Abonament pentru 12 băi de vană	4 fl.		0 baie singuratică de vană	40 cr.

Ordinea de scăldat, în baia de aburi:

LUNI:	—	VINERI: după prânz pentru dame.
MARTI:	după prânz pentru dame.	SÂMBĂTĂ: . . . Domni.
MERCURI:	" " Domni.	DUMINECĂ a. m.:
JOI:	—	—

Baia de vane stă la dispoziție atât pentru domni cât și pentru dame, tot numai în aceleasi zile și în același timp, în care baia de aburi (după cum se arată mai sus).

Bilete și cărți de abonament se pot cumpăra în insuși localul băii (Strada Ferăriei 8.), în prăvălia domnului F. F. Widmann și în cofetăria dulii J. Eisenburger.

Onoratul public este respectuos rugat prin aceasta, a onora baia mea prin întrebuitare numeroasă.

Cu toată stima:

S. BIRTHLER.